

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1-krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrť leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Kam plovemo?

Tisoč in tisočkrat so že povdarjali ne-le slovanski, nego tudi odlični tuji, francoski; angleški in celo — nemški politiki, da je med velikimi napakami avstrijske politike največja ta, da sistematično povsod preganja in zatira slovanski živelj, dočim se nikoli ne more dovolj žrtvovati za Nemce. In res lahko vsak človek s količkaj normalno pametjo izprevidi, kam mora prijadrti v doglednem času nesrečna naša država, če pojde tako naprej. Germanizovana mora pasti kot zrel sad sama od sebe mamki Germaniji v naročje. A naša vlada le politizuje naprej po tisti stari: „oh, le naprej“. Vse mora iti po starem tiru in če kolesa še tako škripljejo. Centralizacija-grmanizacija na vseh koncih in krajih, to je bila parola avstrijske politike že od nekdaj in ta „cof“ mora ostati, ako še tako zdravi pomisleki govoré zoper njega. Če kak zakotni, svetlobe se boječi nemški listič vrže besedo panslavizem na svoje smetišče, naše državnike kar prime krč in se samega strahu ne morejo zavedeti; če se pa dannadan posvetujejo velikonemški listi, kako bi se dal hitreje sezidati tisti zloglasni most do Adrije in ako celo poloficijozni listi kakor graška „Tagespošta“ naravnost zahtevajo, naj Avstrija stopi z Velikonemčijo v tako zvezo, kakršna obstoja med nemškimi zveznimi državami, o tedaj pa naši modri državniki še prsta ne ganejo. Celemu svetu je že znano, da nima Rusija prav nobenega smotra v zahodnji Evropi, ker ve, da tu ni njena prihodnost, nego v vzhodnji Aziji, samo naš vnani minister vpira še vedno strahopetno svoje oči tja proti vzhodnji Galiciji in misli še vedno, da ga bode zdajpazdaj zagrabil ruski medved s svojimi šapami. A če bi tudi vpoštevali popolnoma nemožni slučaj, da bi si Rusija poželega Avstrije, ne imelo bi ojačenje avstrijskih

Slovanov nobenih zlih posledic. Kajti nam bi se nikdar ne posrečilo, tudi če bi še tako hoteli, poslovaniti naše nemške sosedé, ki so se kot železen kol vzagostdili med severne in južne Slované. Nemški narod je že tako kulturn in zaveden, da bi niti trohice svoje prave, torej ne umetne posesti, in to celo ob popolni enakopravnosti, ne izgubil v korist slovanskega življa. Osem milijonov Nemcev bi torej le ostalo neoslabljenih v Avstriji, ki bi preprečili, da bi se vsa slovanska plemena tesno ne združila v narodnem oziru. O ustanovitvi kake slovanske države na mestu sedanje Avstrije ali o združitvi poslednje z Rusijo more fantazovati samo popolen norec. — Sicer pa že sama zgodovina kaže, kje naj išče Avstrija svoje prijatelje in kje svoje — neprijatelje. Morebiti se vendar posreči danes ali jutri kakemu historiku odkriti golo bridko resnico o grozni katastrofi leta 1866. na Češkem, ne da bi se mu bilo bati zaplenjenja od državnega pravnika. Izvedel bode potem marsikdo, ki sme danes samo slutiti, da niso bile krive poraza samo nove pruske puške, kakor hita Nemci tako naglaševati. In kak razloček med nemško zavednostjo leta 1866 in — danes! Izborna jo je torej pogodil neki slavni francoski državnik, ki je čuvši, da se je sklenila nemško-laško-avstrijska zveza, vzkliknil: „Najboljše znamenje, da si Avstrija več ne upa boja z Nemčijo!“

Že vsakdanja in zgodovinska skušnja bi torej lahko svarila vodilne kroge naše države, da je že skrajni čas, da pride naša politika vsaj polagoma v drug tir. A razmere se prej še slabšajo nego boljšajo. Posebno nam Slovencem se zdi včasih, kakor da bi se bila vlada z Nemci vred kar zarotila zoper nas. Kaj nam pomagajo vse nečloveške žrtve junaških naših očetov in pradedov za vero, dom in cesarja; kaj nam pomagajo vse naše več kot skromne želje in kaj

nam koristi vsa naša včasih kar pasja ponižnost in servilnost. Godi se nam še slabše kot enako neumnim Tirolcem. Letem vsaj povsod njih jezik spoštujejo, dočim nam v narodnem oziru niti najenostavnejših pravic nočejo dati. Vsak najnižji nemški pisac sme že nekaznovan zasramovati naš materni jezik. Če po nemških(?) mestih pobijajo Slované kot živino in opljuvajo narodne dame, imenujejo poloficijozni listi te lopovščine: „Züchtigung der Windischen“; oficijozni listi pa se na vse kriplje prizadevajo zvaliti vso krivdo na Slované. Ako pa se Slovan v svojem gnjevu, razburjen vsled večnega tevtonskega zbadanja in zasmehovanja spozabi in samo zažuga s pestjo Nemcu, pa oficijozni in neoficijozni listi kar ne morejo popisati z dovolj živimi bojami slovanskega divjaštva in neolikarnosti. Srd je moral pograbiti poštenega človeka, ki je imel toliko moralčne moči, da je prebral vsa vnebovpijoča, lažljivo-nesramno pretirana poročila nemški listov o zadnjih ljubljanskih izgrelih. Nemcev ni bilo sram trditi vpricho neznatnih demonstracij, kakršne se v velikem mestu desetkrat na teden dogajajo, da je bilo nemško imetje in življenje v nevarnosti.

Nepopisno je res, s kako strupenim sovraštvom nas obsoja ves nemški element v Avstriji, kar ga leze in gre. Meščanski, uradniški vojaški krogi kar tekmujejo med seboj, kdo se bode bolj drgnil ob „manjvredne“ nas Slovence. A dočim nam je pri prvih dveh krogih to sovraštvo vsaj nekoliko umljivo in sicer iz vzrokov, ki smo jih na tem mestu že dostikrat navajali, ne razumemo pa nikakor, oziroma nočemo razumeti, zakaj vsaj vojaški krogi ne morejo zatreti narodne antipatije do nenemških narodnosti. Vemo sicer, da je nemški jezik nekaki „nolli me tangere“ vojaške uprave, a tega se dotikati nam tudi na misel ne pride. Odločno pa protestiramo proti temu, da bi se poskusilo

LISTEK.

Morje.

Ruski spisal Vladimir Korolenko.

I.

Solnce je zahajalo in veter je vstajal.

Ves zapad je bil škrlatne barve in čimdalje bolj je žarelo obzorje, tem hladnejša in neprodinnejša se je zdela gledalcu morska modrina. Vodé so igrale, morje se je valovilo in tuintam so se šumno dvigali beli grebeni; zdelo se je, da vstaja nekaj iz oceanovih globin.

V širokih pasovih so hiteli oblaki črez nebo, kakor bi hoteli pomnožiti žar solnčnega zahoda. In od vzhoda so se bližale črne sence noči in se vlegale nad morje ter se zajedno z vetrom bližale plamenečemu zapadu, kakor ustju orjaške peči. V daljavi se je zibalo belo jadro, kakor krilo plahe ptice. Zakasnel ribič je bežal pred bližajočo se nevihto, obračaje svoj čoln proti obrežju vojnega pristanišča.

Nevihta ni bila več daleč. . . Domači breg se je komaj videl; morje je dvigalo valove in globoka tema je ležala nad njim. . . Ribič je krmil proti trdnjavi, ki se je videla od morske strani.

Valovi bijejo ob kamenito obrežje; bela pena objema strmo obal, vode se igrajo, dvigajo se višje in višje, padajo in šumé.

Kakor nasprotnik stoji trdnjava in gleda mračno na igro valov.

Nebo postaja temnejše, noč se bliža. Od tam, kjer se dvigajo iz morja sikajoče vrste belih glav, pod plaščem mraku, prihaja silni vihar s črno močjo. . .

V nekem oknu trdnjave se je zasvetil rdeč plamenček in kmalu je izginil otok s trdnjavo v tmini za gibajočimi se valovi. . .

Le rdeč plamenček je ostal gori nad sikajočo, šumečo ravnino — mala, žalostna iskrica nad šumečim, brezdanjim brezdomom.

„Stoj! . . . Kdo gre?“

Straža zakliče z nasipa proti čolnu in vojak, stopivši iz teme, pomeri s puško nánj. A morje je strašnejše nego človek. Ribič ne more izpustiti jadra in krmila in glasnejše nego njegov glas, je bučanje valov. Previdno počaka čoln, da mine naval voda; umakne se nazaj, strese se in v trenutku pade jadro na čolnovo dno in ladjica šine v malo pristanišče.

„Kdo gre!“ vpraša vojak še enkrat in pogleda sočutno na gibčni čolnič, ki se ziblje na mirni vodi v zalivu.

„Bratec . . . glej kako divja . . . odpri! . . .“

„Počakaj, takoj! Le častnika naj pokličem!“

Nove postave se prikažejo na nasipu. Komaj se slišijo človeški glasovi ob hrumu morja in viharja; kmalu se vrata odpro in ribič stopi v trdnjavo. Tam v vojaški sobici bo našel mir in toploto v tej viharni noči.

II.

Zazdelo se je za hip, kakor bi ugasnila luč v stolpovem oknu. Moška glava se je naslonila na železno mrežo. Ven, na morje je pogledal jetnik — in urno je odskočil od okna. Morje je bučalo in doli ob obrežju se je zibal čoln nad valovi. Mislil je, da je le prevara, bajna moč ponočne teme, ki mu je pričarala to sliko pred oči. Hodil je po svoji kletki semintja in njegova senca se je zibala na železnih drogih v oknu. In zopet je stopil tja in gledal z lačnimi očmi doli. Zibajoči čoln je vabil in vznemirjal jetnika. Odhitel je zopet v drugi kot, počenil in gledal divje v okno.

Poteklo je nekoliko minut.

Naenkrat se je dvignil jetnik in stopil k steni. Vzel je kamen iz nje in potegnil iz skrivne shrambe malo pilo. Stopil je k vratom, pritisnil uho na ključnico in poslušal. Vse je bilo tiho. Potem je stopil k omrežju. Že davno, ob ravno-

vpeljati nemški armadni jezik tudi v zasebno življenje nenemških častnikov. Govore ljudje itak mnogo, da je že temu tako. Odločno tudi protestiramo, da bi častnikom prepovedovali vdeleževati se najnedolžnejših slovenskih zabav iz veselice, kakor je bila Prešernova v Ljubljani. Ni je skoraj slavnosti slovenske, tudi takozvane politične, da bi se ne poslala kaka izjava udanosti presvetlemu cesarju na Dunaj. V Nemcih se to k večjemu na kaki veteranski zgodi. In vendar se zgodi čudo. Kar bi človek smatral, da je nemogoče, postane mogoče. Dočim se častnikom celo zapoveduje, da postanejo udje kazin, ki so gnezda najhujše nemške irredente in dočim smejo svobodno pohajati veselice, kjer vise vsenemške zastave in se trga cesarska z droga, prepove se jim, udeležiti se tako eminentno kulturne, nepolitične slavnosti, kot je bila zadnjič Prešernova v Ljubljani. Naše gospe državne poslance prosimo, da se prihodnjič malo bolj zavzamejo za take, četudi na videz malenkostne stvari. Koliko protiinterpelacij bi lahko v državnem zboru povodom ljubljanskih demonstracij z nemškimi vred vložili! Posnemajte v tem oziru naše brate Čehi! Zakaj niso postavimo zahtevali od domobranskega ministra, naj opraviči postopanje vojaškega oblastva v Ljubljani, da ni prepovedalo častnikom udeležbe turnarske nemške slavnosti v kazinskem vrtu, kjer so visele veleizdajske nemške zastave? Minister bi moral razložiti, zakaj se vedejo vojaške oblasti napram tem zastavam v mešanih krajih drugače nego v nemešanih. Pojasniti bi moral, zakaj se častniku v Gradcu ne spodobi udeležiti se slavnosti v prostoru, kjer vise črno-rdeče rumene zastave, zakaj pa se pohajanje takih prostorov prav lahko strinja z ugledom častnika, ki slušbuje v ljubljanski garnizaciji. Vsakemu je še dobro v spominu, da je korni poveljnik v Gradcu že opetovano prepovedal častnikom udeležiti se te ali one nemške zabave in sicer edino radi omenjenih zastav. Tako prepoved smo doživeli postavimo lansko leto povedom vse nemške pevske slavnosti v Gradcu.

Nikakor nismo tako naivni, da bi verovali pri nas v Avstriji še v — slučaje. Tu tiči gotov namen, kakor gotovo ni gôl slučaj, da po nemških mestih garnizuje večinoma slovanski vojak, dočim se v slovanske kraje predstavljajo nemški trdoglavci, ki se v treh letih k večjemu kleti navadijo v tujem jeziku. Kajti kakor pri nas, postopa se n. pr. tudi na Češkem. Kjer žive Čehi v večini, tam je dovoljena častnikom svobodna zabava pod vsenemškimi trobojnicami. V nemških mestih pa postanejo le-té častnikom kar naenkrat smrtonvarne. V praški „Politiki“ z dne 7. julija t. l. čitamo doslovno nastopno notico: „Častništvo in „šulferajna“. Budjevice 6. julija. Včerajšnja slavnost tukajšnje podružnice nemškega „šulferajna“ je bila na povelje vojaškega oblastva od častnikov bojkotirana, ker je bil slavnostni

prostor okrašen s črno-rdeče-rumenimi zastavami.“

Nadaljnega komentara pač ni treba, ker bi mogel edino škodovati namenu našega premišljevanja. Sprevideli smo, v kako lukko hočejo na vsak način zaslepljeni krmarji pripeljati nesrečno našo državo. Kar se nas Slovanov tiče, mi pač rok ne bomo dali navskriž, ker obstanek Avstrije je obenem tudi naš obstanek. Roke si pa že danes umijemo v nedolžnosti, če pride Avstrija kedaj vzlic našemu odporu do druge — temeljito izboljšane in predelane izdaje Kraljevega Gradca.

Agrarna vprašanja.

Piše dr. A. B.

I. Kmetijsko-stanovske zadruge.

(Dalje.)

Najvažnejši in za čitatelje gotovo najpoučnejši je pa paragraf 11 v delokrogu teh stanovskih zadrug. V splošnem je namen take organizacije izboljšanje npravnih in materijelnih kmetijskih razmer, medsebojni pouk in podpora članov, povzdig stanovskega čuta iz zastopstva stanovskih interesov sploh.

Posebej pa bi se naj stanovske zadruge pečale s posredovanjem nakupa poljedelskih potrebščin n. pr. orodja, strojev itd., s posredovanjem nakupa in prodaje semen in domačih pridelkov, s posredovanjem in nadzorovanjem pri ustanovitvi pridobitnih in gospodarskih zadrug; stanovske zadruge bi naj pospeševale ustanovitve ali združenje kreditnih in posojilnih zadrug in društev in bi naj posredovale pri najemu posojil, pri deželnih bankah in večjih posojilnicah, one bi naj informirale zadruge in prodajalce same o borznih cenah žit in pridelkov sploh in bi naj pomagale pri ureditvi zavarovanja proti starosti, boleznim in nezgodam, nasvetovale bi naj postavodajnim krogom nove postave in priporočale izboljšanje že obstoječih zakonov; poročale bi o rasti in stanju poljskih pridelkov, o stanju kmetijstva v posameznih okrajih in prosile za pomoč pri ujmah in požarih; posredovale bi naj, da se seje kakovosti zemlje primerno seme in bi naj bile v vedni zvezi s preskuševališči. Skrbele bi naj za zastopstvo kmeta in pripomagale s svetom in posredovanjem pri prizadetih oblastvih, pri arondiranju posestev in izboljšanju zemlje z drenažami, vodenjem itd. Te naloge so gotovo take, da ako bi se izpolnile, sme kmet pričakovati od teh zadrug precejšnje pomoči in izboljšanja svojega slabega položaja.

Iz tega naštevanja je pa tudi razvidno, da se morajo zadruge, o katerih govorimo, strogo ločiti od pridobitnih zadrug, kakor so to mlekarke in sirarske, govedorejske, konzumne in še mnoge druge zadruge. Stanovske zadruge nimajo namena, kmetu z nakupovanjem in prodajo pridelkov in potrebščin neposredno pomagati, ampak one posredujejo pri ustanovitvi to-

zadevnih zadrug ali pa pri zvezi med kmetovalcem in trgovcem itd. In ako le izpolnijo deloma in nekaj naštetih zadač, se bo trud ustanovitve take stanovske organizacije izplačal.

Ostale določbe tega zakona o stanovski organizaciji poljedelcev se od določb drugih društvenih zakonov ne razločujejo mnogo. Važno je še, da bodo za zadrugne potrebe prispevali vsi poljedelci potom doklad na zemljiščni davek, kakor je to že pri občinskih dokladah upeljano, in da se bo ta organizacija nadzorovala po deželni zadrugi, zadnja pa po deželnem odboru. Omenim še določbe glede prekrojenja že obstoječih zadrug v stanovske zadruge in sem s tem mislim najvažnejše točke tega zakona obdelati. II. Slovenska stanovska zadruga organizacija poljedelcev.

Stanovsko zadruga organizacija bi bila za Slovence v obmejnih pokrajinah v dveh pogledih zelo velike važnosti — namreč iz gospodarskih in narodnostnih ozirih.

Kakor sem že v prejšnjem članku omenil, nima naše poljedelstvo ne potrebnega zastopstva ne potrebne opore. — Med tem ko imajo vse druge dežele z narodno-enotnim prebivalstvom jako dobro delujoče kmetijske družbe, ki se z veliko vnemo potegujejo za izboljšanje kmetijskih razmer, pri nas na Štajarskem kakor na Koroškem, Goriškem in Istri primanjkuje organizacije, ki bi se zavzela za slovenskega kmeta in njegove potrebe. Na Štajarskem n. pr. skrbi deželni odbor skoraj edino le za srednje in gornje Štajarsko, zida le za te dele strokovne šole, ureja za nemškega poljedelca vzorne kmetije, po katerih se najbolj kaže blagodejni vpliv na neizobraženega in neukega kmeta, ker v njih vidi, kaj se vse lahko stori s sredstvi, katere ima on sam na razpolago; — za slovenskega kmeta ne skrbi ne dežela in ne c. kr. kmetijska družba. Pač pa vlečejo iz njega zadnje krajcarje za davek, deželne doklade itd., a da bi porabili ta slovenski težko prisluženi denar za potrebe in v blagor našega poljedelca, kar bi bilo edino prav in naravno, to se ne zgodi. Ti — slovenski kmet gospodari kakor hočeš, — in četudi propadeš, nič ne de; — plačati davke in svoje obveznosti pa moraš! Najbrž ravnaajo naši sodeželani tako iz vzroka, katerega je povedal indirektno eden od njihovih spoštovanih voditeljev, da se namreč pri naravni nadarjenosti Slovenca tega ne sme podpirati s šolami in drugimi dobrodelnimi zavodi, ker bi se inace prehitro osamosvojil in otrešel nemškega vpliva in gospodstva.

Od naših nemških sodeželanov tudi v bodoče ni pričakovati da bi kaj storili za naše slovenske kraje. Koroškemu, goriškemu itd. Slovincu ni misliti na podporo s strani Nemcev oziroma Italijanov. Ti nam nasprotni narodi pre dobro vedo, da z gospodarskim okrepljenjem njihov vpliv pada in da izgube vodstvo, s tem pa tudi možnost, se na stroške našega naroda

tako burnih dnevih je bil napilil železne drogove, ko se zaradi bučanja prirodnih sil ni slišalo škripanje pile.

Sam ni vedel, zakaj to dela. Nad njim je hodil stražnik, ki je z enim samim pogledom lahko pregledal celo obrežje. Čolni so bili ponoči na drugi strani, in le v burnih nočeh, ko se stražnik zavaruje v svoji hišici in se zavije v plašč, trdno prepričan, da si v taki burji nihče ne upa na morje — le v takih nočeh je mogel upati, da bode prepilil omrežje in vbežal iz svoje mračne ječe.

Vse to mu je bilo znano, a upal je še v svojem srcu in gledal na morje, kadar je bilo mirno ter nestrpnost čakal nevihte. In če je divjal vihar in je morje bučalo in drnilo svoje valove proti skalnim bregovom, je prečul dolge noči pri svojem delu in če se je vrgel potem na svoje trdo ležišče, je sanjal o zlati svobodi. Vedel je, da ga loči od nje samo še tanka, prepiljena železna palica — in nemogočnost preplavati morje. Palico bode kmalu prepilil, potem mu ostane le še ena zapreka — ena!

In zopet je šel na delo.

Ko je že popolnoma prepilil omrežje, ga je vzel previdno iz okna in postavil na tla. Urno,

brez premišljevanja, je skočil na okno in od ondod na zemljo. Tu je šele spoznal, kaj ga čaka.

Omahoval je v viharju. Tam v celici si ni mogel misliti, kakšna je sila besnih vetrov; sedaj pa v sredi njihovega divjanja, se je čutil onemoglega. Tema se mu je zdela še temnejša, vihar še silnejši, srd morja še groznejši. Tukaj, izven zida, na prostem — je pozabil na samega sebe. . .

Ne more se iztrgati iz te teme, ki je polna glasov in pošastnega življenja. On vidi, kako vstajajo v temi postave, kako se vse dviga in pada. In hipoma se privali proti bregu val, kakor žival s skrivljenim hrbtom in repom, ki se blišči liki fosfor.

Za trenutek izgine vse v vodi. Človek pa se pritiska k skali in trepeče v strahu in grozi. . .

S koprnečimi, otožnimi pogledi je strmel mož, ki je slonel ob zidu, na valovje; zdelo se mu je, da divjajo te neznane sile zavoljo njega, da ga vabijo z laskanjem k sebi.

Plaho se je ozrl na svojo ječo. Visoko nad morje se dviguje stolp in gleda zaničljivo na njegovo bučanje.

„Ostani tu!“ pravijo ti zidovi. — Za nami je mir in tihota — tam pa nemir in nevarnost!

Topovi mole svoja žrela preko njegove glave in strme v nevidnega sovražnika v nemem pričakovanju.

Strah pred grozno, razburjeno prirodo je že popolnoma objel oplašeno dušo moža.

„Ne!“ — si misli — „tako mi govori le pogin s tem strašnim glasom — smart plava nad morjem in kliče svojo žrtev.“

In vstal je, stopil omahujočih korakov k celici in se ozrl še enkrat na morje. V silnem navalu so se bližali valovi zopet obrežju. Naglo se je vzel na okno in pogledal še enkrat po celici.

III.

Luč je plapolala kakor prej. . . Od teh sten, od obokanega stropa je gledalo nanj mnogo dolgih let njegovega življenja in mir, ki je tu gospodoval, se mu je zdel strašnejši, nego divje bučanje morja.

Gledal je od zunaj noter in strmel.

Nad čem? Vse je bilo na starih prostorih. Mračna celica, ki jo je za svojega jetništva tlikokrat prekorakal v neskončnih dnevih in v nočeh brez spanja. Na tleh je ležala slamnica, ob vzglavju je stal vrč z vodo. . .

Prestrašen je skočil nazaj. Mirna luč v celici mu je bila groznejša nego besni vihar.

širiti in bogateti, ako postane naš narod v gospodarskem ciziru močen.

Osamosvojiti se pa more naš kmet le z lastnim trudom in sam po sebi. Na tujo pomoč se ne more zanašati. Poleg drugih sredstev mu naj služi tudi gospodarska organizacija.

(Dalje prih.)

Celjske in štajarske novice.

(„Celjski Sokol“) vabi vse one člane, ki se nameravajo udeležiti izleta v Št. Jurij ob j. ž. dne 2. avgusta t. l., k redovnim vajam v soboto zvečer ob pol 9. uri v telovadnico. Odbor je sklenil, da onim članom, ki se ne udeležijo redovnih vaj, ni dovoljeno nastopiti v društveni opravi.

(Zaključek šolskega leta na celjski okoliški šoli.) Začetek šolskega leta 1902/3 je obiskovalo okoliško deško ljudsko šolo 401 učencev in sicer 330 iz šolskega okoliša „Okolica Celje“, 71 dečkov pa iz tujih šolskih okolišev. Koncem šolskega leta je bilo 372 učencev. Izmed teh je bilo za prihodnji višji razred oziroma oddelek sposobnih 257 (izmed teh 57 odličnjakov), 102 nesposobna, a 13 neredovanih. — Za srednjo šolo se je oglasilo 27 učencev, ki so vsi vzprejemni izpit dobro dostali. — Poučevalo je: 1 ve roučitelj, 1 nadučitelj, 2 učitelja, 2 nadom. učitelja in 1 pomožna učiteljica. Šola je imela v tem šolskem letu 5 definitivnih razredov in 1 provizorično vzporednico.

(Premeščenje.) Naučni minister je dodelil dosedanjega kranjskega šolskega nadzornika Petra Končnika štajarskemu deželnemu šolskemu svetu. Oni, ki so prorokovali, da Končnik ne bo dolgo na Kranjskem, se torej niso motili.

(Kriminalist dr. Ducar) je kazal že kot pravni praktikant svoje izredne juridične vrline. Prideljen je bil takrat dež. sod. svetniku Ratteku, ki mu je večkrat na prav laskav način izrekel svoje priznanje. Priporočal mu je celo, naj pusti nehvaležno juristarijo in naj gre „hinter die Pudel“, kjer bo imel njegov epohalni talent najboljše priliko se razvijati. Zakaj Ducar ni ubogal, nam ni znano. Morebiti mu je bila v mislih njegova viteška postava in njegov fini konverzijski način, ki bi za „pudlnom“ ne našel pravega torišča.

(„Vahtarca“ in neumnost) sta si pač v tako ozki zvezi, da si „vahtarce“ ne moremo misliti brez neumnosti in neumnosti ne brez „vahtarce“. Jasen dokaz o vnebovpijoči zatelebanosti nam je podala zadnja številka naše ljube „lažnjivke“ iz rotovške ulice. Cela stvar je namreč takšna le. — Celjski magistrat je v svoji veleizdajski, frankfurtarsko-prusaški navdušenosti poslal celo magistratu slovenske Ljubljane dopis, povit s frankfurtarskim trakom, kakor so povite in sešite vse listine, ki prihajajo od celjskega magistrata. Ker so pa ljubljanski časopisi to prusaško srboritost osvetlili malo drugače, kakor

je to mogel pričakovati celjski magistrat, prineslo je lažljivo glasilo celjskega magistrata notico, v kateri čeljusta, da izzivajo slovenski občinski uradi nemške urade z listinami, ki so zvezane s „panslavističnimi“ vrpcami. Tega so krivi samo odvetniki in sicer prvaški odvetniki. Končno se čudi revše, da okrajno glavarstvo trdovratno molči. Naslov notici — Pervakische Perfidie — je povzet po „Slovincu“, ki je naslovil svojo notico s „Perfidnost celjskega mestnega urada“. Oh kako ste res ubogi vi možički pred, pod in za „vahtarco“! Pa kaj hočemo, pasji dnevi, vročina je huda in možgani so se začeli kisati; najhujše je pač onemu, ki je zagrešil ono notico. Na prihodnji svetovni razstavi mu zlata medalja in patent na njegovo piramidalno neumnost ne odide.

(Slička izpred celjskega c. kr. okrajnega sodišča.) Dne 27. julija leta 1903 pride solicitor B. s stranko Š. k c. kr. oficijalu Cobalu in pravi: „Gospod oficijal, prosim napravite za stranko Š. uradno poročilo, da prosi, naj se ta-le listina (izroči dolžno pismo) za njegovo hčer ml. Marijo omoženo Ž. nadvarstveno oblastno odobri.“ Oficijal Cobal vstane in gre proti oknu. Po preteku par minut se vrne rekoč: „Bas bollen Sie?“ Solicitor B. ponovi gornjo zahtevo v slovenskem jeziku. Oficijal Cobal srdito: „Mit Ihnen verkehre ich nicht, haben Sie Vollmacht?“ (Z Vami ne občujem, ali imate pooblastilo?) Solicitor: „Stranka je tukaj, ki me pooblašča.“ Oficijal proti stranki Š.: „Pojte sem. Kaj bi radi?“ Š. molči. Cobal: „Ali ma Vaš otrok že kaj tukaj, koliko je star, kako se piše.“ — Solicitor B. proti oficijalu: „Čakajte, še radi bodete z menoj slovenski govorili!“ Ker je B. videl, da se oficijal s stranko ne more porazumeti, pristopi zopet in mu vnovič zadevo razjasni, rekoč, da gre še po kupno pogodbo, katera se tudi mora za ml. M. Ž. nadvarstveno-oblastno odobriti. Solicitor B. se vrne s kupno pogodbo. „Tako prosim gosp. oficijal, to je še druga listina.“ Oficijal Cobal vstane, kakor da bi vdarilo v njega, in izdirja brzih korakov iz uradne sobe. Po preteku nekaj minut se vrne v spremstvu c. kr. sodnega tajnika Markhla. Tajnik Markhl proti solicitorju: „Warum sprechen Sie nicht deutsch?“ (Zakaj ne govorite nemški?) Solicitor: „Ker imam pravico v uradu slovenski govoriti.“ Sodni tajnik M.: „Sie wollen mit den Gerichtsbeamten immer slovenisch sprechen und thun Sie dieselben auf hetzen. Wissen Sie nicht, dass die Amtssprache deutsch ist?“ (Vi hočete s sodnimi uradniki vedno le slovenski govoriti in jih izzivati. Ali ne veste, da je uradni jezik nemški?) Solicitor: „Prosim, jaz nisem nikaka uradna oseba.“ Tajnik Markhl na vsa usta: „Ja, was glauben den Sie, wer sind Sie eigentlich?“ (Ali, kaj pa mislite, kdo ste pa pravzaprav?) Solicitor: „Prosim gosp. tajnik, jaz ne pustim, da bi se v uradu z menoj postopalo kakor s kakim pouličnim smrkvavcem.“ Tajnik M.: „Wollen Sie mich be-

leidigen? Früher haben Sie den Herrn Official beleidigt und jetzt mich.“ (Vi! Ali me hočete razžaliti. Prej ste razžalili g. oficijala in sedaj pa mene.) Solicitor B.: „Prosim gosp. tajnik, jaz Vam nisem nič razžaljivega rekel, pa tudi nisem hotel nikogar žaliti; sicer si bodem pa za to postopanje že poiskal zadoščenja.“ Solicitor in stranka sta morala oditi, ne da bi se bilo njima ustreglo, ker je c. kr. oficijal izjavil: „Da gehört ja eine umfangreiche Eingabe dazu.“ (Temu je treba obširne vloge) — Opomniti pa moramo, da je stranka Š. ubog tovarniški delavec v cinkarni in se mu je hotelo stroške take obširne vloge prihraniti. Take so razmere pri naših sodiščih, taka ustanovno nam zajamčena enakopravnost. Slišali smo, da je prevzel Markhl, ker je g. Schäftlein na dopustu, vodstvo okrajnega sodišča, in da je vsem uradnikom prepovedal občevati s strankami slovenski. — Kako se njegovi ukazi izpolnjujejo, kaže nam predstoječi slučaj. Radovedni smo, kaj porečejo pristojne oblasti g. Markhlu in njegovim podložnikom.

(„Ring“ in celjska „lažnjivka“.) Večjega nasprotstva si ne moremo misliti, kakor v načelih, ki jih zastopata ta dva časopisa. „Ring“ — pošten, vsem in vsakemu pravičen list, ki se ne boji celjskim lažnjavcem povedati v obraz resnice, da ni niti kapljice nemške krvi v njih, ampak da so se, izdajalci slovenskega naroda, vsled lakote slave in denarja ponemčili, da nimajo pravice imenovati se Nemce — in „vahtarca“ — lažnjivka po poklicu, ki živi edino od laži, ki je v svoji lažnjivosti dospela že tako daleč, da svoje bralce pita z vestmi slovenskih listov, v katerih samo zamenja Slovence z Nemci in narobe, z eno besedo — izmet časnikarstva. „Ringovemu“ uredniku je pač malo mar, ako ga ljudje „vahtarčnega“ kalibra imenujejo „izdajalca“ in „šufta“, saj ve, da je navadno oni sam največji „šuft“, ki obklada druge s takimi priimki. Iz cele „vahtarčne“ gnojnice, ki jo je razlila čez „Ring“, naj posnamemo samo to-le: „Mi avstrijski Nemci, ako imajo tudi mnogi izmed nas slovanska imena, smo v resnici ravno tako dobri sinovi Vsenemčije, kakor Prusi, v katerih žilah tudi teče slovanska kri.“ Torej „lažnjivka“ priznava, da po žilah celjskih „Nemcev“ teče slovanska kri, da niso „rojeni“, temuč „fabricirani“, „ponarejeni“ Nemci. Seveda se ji je prispodoba s Prusi v toliko ponesrečila, ker so se Prusi že pred stoletji ponemčili, celjski „Nemci“ pa morajo večinoma še dandanes govoriti s svojimi očeti in materami, brati in sestrami slovenski, ako hočejo, da jih razumejo. „Vahtarca“, deine Völkerkunde heisst Unsinn!

(Št. Jurij ob j. ž.) Veselica podružnice sv. Cirila in Metoda obljubuje postati res zelo velika in impozantna, kakor kažejo vse priprave odbora. Vsak odsek za se in vsi skupaj pridno delujejo. Vse roke so polne dela in skrbi, da se bo lahko nudila vsem in posameznikom posebej vsakovrstna zabava v največji meri in najraznovrst-

Neizrekljiv strah ga je napolnil. Začudil se je najprej, da njega ni notri, da je celica prazna. A v istem trenutku se je videl na navadnem prostoru: na slamnici je ležal človek s trudnim, smrtnobledim obličjem. On menda ni slišal borbe morja za kamenitim zidovjem. Roka mu je ležala na prsih, na čelu si je videl globoke brazde, ustnice so bile stisnjene, oči zaprte. Ni se ganil. Je-li bilo to spanje ali — smrt? Gotovo pa je bil ta mir strašen in mož je skočil prestrašen raz okno na prosta tla, da bi mu ne bilo treba gledati svoje podobe na slamnici...

Zopet ga je zagrabila nevihta in zopet je šumel val, ki se je bil pravkar oddaljil, da bi takoj zopet prihrumel, in šumenje morja se mu je zdelo, kakor vabljenje ljubečega brata.

IV.

Tekel je k čolnu in odpel verigo. Pogledal si je čoln: bil je v redu. Jadro je ležalo na dnu, vesla pa v jermenih ob čolnovih straneh. Krmilo se je gugalo nad valovi, kakor da bi čakalo večše roke.

In zopet se je ozrl na morje.

Sedaj ni več omahoval, odločil se je; prevdarjal je.

Zopet nov naval. Mož je skočil v čoln, obrnil ga proti daljnemu obrežju, razprostrl jadro

in prijel za krmilo. Voda se je razpršila v milijon kapljic in dvigala čoln, ki se je rinil naprej, stresel se, obstal, potem pa šinil hipoma kakor strela vun v temo. Jadro se je razpelo, in kakor mrtev je stal mož ob krmilu.

Prešlo je nekaj hipov. Obrnil se je, ne da bi mislil na povrat. Črna pošast je stala visoko nad morjem in izginila v temi z neverjetno hitrostjo. Čoln je priplul med peneče valovje. Hladno in trdno je zrl čolnar pred se. Čutil je mraz valov, ki so bili ob čoln, zibal se je — njegove prsi so se širile v burji. Ta krilata stvar iz lesa in platna je drvila morju v odprto žrelo.

Pogum!

Krmilo je zaškripalo in obstalo, kakor pribito. Jambor je pokal, se vpogibal ter takoj zopet se vzravnaval. Skoraj navpično se je dvigal čoln, z žvižgom je rezal valovje in kakor ptica je bila ladjica na grebenu vala.

Tu je obstala.

Mogočna, strašna voda je poigravala z njo, bil je le trenotek, a v moževem srcu so se vzbujali občutki — za celo življenje.

Precej nato je zagrmelo za njim, zrak se je stresel, odmev strela se je razlegal nad nešteti valovi.

Trdno se je oklenila begunova roka krmilar. V njegovih prsih je vstalo čustvo še nikoli občutenega veselja. Glasno in nezavedaje se, je zakričal tja preko morja.

Sam je bil — sam, v sredi brezmejnega morja, v oblasti burje in lastne moči! Svojo usodo je držal v svoji roki in ta roka se ni tresla in njegovo oko ga ne zapusti.

V.

Drugo jutro je vzšlo solnce na jasnem nebu. Utihihnila je nevihta, pomirjeno je bilo morje.

Na zidu je stražil drug vojak. Mal parnik se je bližal otoku in za njim se je vlekel velik rep dima.

Ribič je stal na bregu in zamišljen gledal na morje. Njegov čoln je bil izgubljen — a ni mislil na čoln. Gledal je na bliščeče se morje in se spominjal včerajšnje nevihte in — moža.

Kje je pač sedaj? Ali leži na dnu morja ali blodi v daljavi in gleda nazaj na to temno zgradbo?

Kjerkoli je, kamorkoli ga je neslo krasno, kruto, silno morje — živel je! Mesto let mukopolnega umiranja, mu je dalo morje trenotek polnega, kipečega življenja.

nejši obliki. Celjska, okoliška in domača društva so prijavila svoj poset, mnoga svoje sodelovanje. Spored je sledeči: 1. Ob dveh popoldne zboruje podružnica po običajnem sporedu. Na to se opozarjajo posebno domačini ter vsi oni, koji se mislijo udeležiti zborovanja, da to store v naj obilnejšem številu ter se podajo naravnost na „Cestnemu Jožeku“. 2. Ob treh prikorakajo celjska narodna društva s „Sokolom“ in narodno godbo na čelu. Sprejem in pozdrav istih na mestu veselice pri „Cestnem Jožeku“. 3. Ob štirih pričetek koncerta, pri kojem nastopajo po določenem redu: narodna godba, „Celjsko pevsko društvo“, „Delavsko pevsko društvo“, moški zbor, domači mešani pevski in tamburaški zbor. 4. Po nekaterih koncertnih točkah — ob petih — nastopi „Sokol“ z javno telovadbo. Med veselico sploh skrbi posebni odsek narodnih gospic in deklet za mično zabavo. Na noge torej vse, kojim bije rodoljubno srce! — Vsakemu Slovencu 2. avgusta geslo bodi: „V Št. Jurij ob juž. žel. hodi!“

(Zlato mašo) bo obhajal č. g. Anton Hajšek, dekan in častni kanonik v Slov. Bistrici, v ponedeljek 3. avgusta t. l. Delajo se že velike priprave, da se dostojno obhaja ta slavnost, ker je g. zlatomašnik obče priljubljen in te ljubezni tudi vreden po svojih plemenitih lastnostih kot duhovnik in iskren rodoljub. Na župniškem dvorišču je že postavljen velik šotor za goste, katerih se mnogo pričakuje ne le iz domačega kraja, ampak iz cele škofije. Gospodje, ki se mislijo pripeljati po železnici ob pol 9. uri na slov. bistriško postajo, naj svoj prihod vsaj do nedelje naznanijo slavnostnemu odboru, da more preskrbeti potrebnih vozov!

(Na pragarski pošti) kraljuje neki poštar Jacobi, ki je znan radi svojega hajlovskega značaja in vedenja. Imeli smo že priliko, da smo pisali o poštinih razmerah, ki vladajo na Pragarskem pod komando tega velenemškega petelinčka, ki je v tem oziru vreden drug postaje-načelnika pl. Schwerenfelda, ki kot nekdanji častnik kaj umno zapoveduje svojim uradnikom, ki tvorijo s poštinih uslužbenci, privandranim branjevcem Lerchom, kolodvorskim restavraterjem in železničnimi delavci, katere se moralično prisili k temu, podružnico „südmarke“. In gorje tistemu, kdor ni zraven, ki se morda čuti Slovenca in to pokaže. O tem bi marsikateri slovenski uradnik lahko govoril cele knjige. Ali ta premišljevanja si prihranimo za prihodnjico, pač pa naj omenimo pritožbo nekega našega naročnika na Zgornji Polskavi, ki vsled nemarnosti — ali morda nagajivosti — črno-rdeče-rumene c. kr. pošte na Pragarskem dobiva „Domovino“ komaj enkrat na mesec o pravem času. List se odpravi na Spodnjo Polskavo, kjer se ga v dotični šnopsariji po dva dni čita, predno se ga pošlje nazaj na Pragarsko in od tamkaj v Zgor. Polskavo. Pred kratkim je priromala „Domovina“ iz Pragarskega na Zgornjo Polskavo preko Budimpešte! Tekom treh mesecev je odposlala pošta na Pragarskem šestnajst števil „Domovine“ na Spodnjo Polskavo mesto na Zgornjo. To se dogaja samo letos. Prejšnja leta je list dohajal vedno redno. Proti takemu brezvestnemu ravnanju nemčurskih poštinih uslužbencev je brezobzirna pritožba na poštno ravnateljstvo za vsak slučaj posebej edino umestna. To svetujemo vsakemu naročniku, kateremu bi poštini uslužbenci delali kake podobne nemčurske neumnosti.

(Ustanove) za učence kmetijske šole na Grmu razpisuje „Posojilnica v Ptuj“. Na ta razpis opozarjamo naše kmetovalce, katerih sinovi bi bili sposobni za obisk omenjene šole. V prihodnji številki priobčimo natančne podatke glede sprejema in drugih pogojev za obisk šole na Grmu.

(Pomiloščenje.) Cesar je pomilostil na vešala obsojenega roparskega morilca Weidingerja. Najvišje sodišče ga je nato obsodilo v dosmrtno ječo.

(Politični shod.) V nedeljo, dne 2. avgusta ob 4. uri popoldne se vrši v Rušah v gostilni g. Muleja politični shod, katerega priredi politično društvo v Mariboru. Na shodu bode govoril g. dr. posl. Robič o splošnem političnem položaju in g. dr. Rosina o slovenskem šolstvu. Volilci, pridite vsi na shod in izrazite svojemu poslancu svoje želje!

(Ljutomerske iskrice.) Naše ljudstvo se je začelo zavedati in javno kazati svoje ogorčenje vsled izzivanja naših Nemcev in nemškutarjev, ki živijo od slovenske okolice. Tej ogorčenosti je dalo naše dobro in mirno ljudstvo duška na različne načine. Klobučar Viher bi bil dne 28. in 29. junija t. l. lahko dobro prodajal, da ni zastava, razobešena za vsenemško slavnost, branila vstopa slovenskim odjemalcem, katere je bila pri vходу v prodajalno ravno po nosu. Znanih nam je osem slučajev, da so slovenski odjemalci zbog te zastave Vihrovi prodajalni obrnili hrbet ter šli kupovat v pošteno narodno trgovino gospe Robek. — Iz ravno istega vzroka je zaslužil naš narodni mizar g. Velnar navedena dneva toliko, kakor poprej že več mesecev ne! — Našemu hajlovcu in peku Pragerju so Cezanjevčani zbog te slavnosti njegove črno-rdeče rumene žemlje zvrgli! — Najlepše pripetilo se je pa znanemu Makselnu, kojega oče je prišel s culico na Mursko polje, ob smrti pa zapustil več stotisoč premoženja, nabranega med Slovenci. Maksel Hönigmann je hotel menda nemškimi gostom dokazati, da je naše ljudstvo bilo nahujskano za demonstracije, obenem pa pokazati, kak vpliv in ugled ima pri naših Muro poljcih. Prišel je z nekaterimi tujci v Jureševo gostilno v Borecih, kjer je bilo mnogo muropoljskega občinstva, pevajočega slovenske pesmi. Mogočno je zapovedal, naj le pojo lepe slovenske pesmi in je naročil za pevce več litrov vina. Zavedni Muropoljci so mu rekli v obraz, da si od Makselna ne pustijo nič plačati, da imajo sami denarja zadosti, na kar so začeli peti sicer ne lepo, pa v tem slučaju umestno pesem: „Mi smo Slovenci, lušni ljudje; krofasti Nemci, voda za nje!“ Maksel s svojimi gosti, ki so njegovo popularnost nedvomno občudovali, jo je takoj rdečih lic in urnih nog odpihal.

(Šentlenartska „foršuskasa“ pred sodiščem.) Prošli torek se je pralo pred mariborskim okrožnim sodiščem omazano perilo šentlenartske nemškutarije, umrlega župana šentlenartskega, Antona Mravлага, in njegovega pomagača Janeza Rauniga. Koliko prahu je spravila svoj čas v zrak vest, da so se zgodila v Št. Lenartu poverjenja, katera bi lahko povzročila gospodarski polom celega trga, in s kakšnim ogorčenjem je graški „Tagblatt“ imenoval graški „Volksblatt“, ki je prvi prinesel to vest, lažnjivca itd., ali koncem konca se je pokazalo, da je bila „foršuskasa“ ogoljufana za celih 180.000 K. V torek je stal pred sodiščem 73 letni Janez Raunig, posestnik iz Št. Lenarta, nekdanji blagajnik „foršuskase“, obsojen, da je poveril 25.948 kron. Vsota 155.052 K je romala v žep „poštenjaka“ Mravлага. — Iz obtožnice povzemamo sledeče: „Foršuskasa“ je bila ustanovljena l. 1872. in l. 1878 registrirana kot zadruga z neomejeno zavezo. V načelstvu je bil ravnatelj, blagajnik, kontrolor in več odbornikov. Z denarjem sta manipulirala blagajnik in kontrolor, poslednji kot knjigovodja. L. 1888 je bil izvoljen blagajnikom Janez Raunig in kontrolorjem Franc Sorman, katerega je pa čez par mesecev zamenil župan Anton Mravlag. Do 26. januarja 1902 je opravljaj Mravlag službo kontrolorja. Pet mesecev po njegovi smrti se je naznanilo sodišču, da manjka v blagajni 180.000 kron. Sodno postopanje se je uvedlo le proti Raunigu, ker se je izkazalo, da so drugi člani načelstva nedolžni. Mravlag ni bil več med živimi. Raunig je bil izpočetka tajil, končno pa je priznal, da ni več kot 1000 do 1200 K poveril iz blagajne. Mravlag je po Raunigovi izpovedbi jemal zneske do 600 K iz blagajne, češ, da mora plačati kake menice. Zneske je pokril z „začasnimi menicami“. Sčasoma pa teh menic ni več plačal, ampak si je naredil prave menice, katerih pa ni več dal v listnico. Po Raunigovem mnenju je Mravlag k večjemu poveril 1600 do 2000 K na leto. To se je dogajalo 14 let in bi torej znašal ukradeni „najmanjši“ znesek 22.400 K. Zakaj je Mravlag poverjen denar rabil, mu ni znano. Raunig je poverjal večje vsote s tem, da si je izposodil na ime Raunig, Ginaur (obrnjen Raunig) in Rasch različne vsote, za katere pa ni dal menic. V preiskavi se je našlo 19 takih slučajev v skupnem znesku 3390 K. Raunig je tajil, da bi toliko poveril in priznal samo nekaj slučajev. Dokazalo

se mu je tudi, da je ogoljufal stranke za manjše zneske. Raunig je dobro vedel, da Mravlag poverja in sicer po lastni izpovedbi že leta 1896, kakor je preiskava dognala, pa že l. 1894. O načinu, kako je „poštenjak“ Mravlag jemal denar iz „foršuskase“, je povedal Raunig takole: „Denar sem imel v blagajničnem predalu, ki je je bil ob uradnih urah odprt. Mravlag me je večkrat poslal kam in medtem časom mi je denar ukradel iz predalčka.“ Denar je Raunig oddajal Mravlagu, ki je sicer večkrat pravil, da „ne štima“, pa je le tupatam zahteval, da Raunig doplača 60 ali 80 novčičev. Ako si je Mravlag ali pa Raunig kaj „izposodil“, se je samo zapisalo, menice ni bilo treba narediti. Predsednik: „Aha“, torej sta bila vi in Mravlag popolnoma edina glede poverjenj?“ Raunig: „Da.“ Priča Matilda Reisp izpove, da je dobila pri nekem izplačilu 8 K manj, kakor bi bila morala dobiti. Raunig jo vpraša, zakaj ni prišla nazaj. Priča: „O, za ves svet bi ne bila šla nazaj, kajti bala sem se Mravлага kakor hudiča.“ Izvedenca ravnatelj Schlumpf in Friederik Bödecker sta izjavila, da je Mravlag poverjal in knjige ponarejal sistematično in sicer jako zvito in predrzno („frech“), in da se mu je to posrečilo, ker so mu ostali udje načelstva neomejeno zaupali. Zagovornik dr. Haas je poudarjal, da je bil obtoženec zapeljan po slabem vzgledu svojega predstojnika, da je le iz strahu, da ne bi izgubil službe, izpočetka molčal k Mravlagovim poverjenjem. Mravlag se je vedno kazal za poštenjaka, ljudje so ga smatrali za bogataša, vsled česar je nad Št. Lenartom izvrševal neverjeten terorizem. Ako bi bil Raunig obdolžil Mravлага poverjenja, bi se bil Mravlag sijajno opral in porinil Rauniga v blato, zato je Raunig molčal in si pustil dajati denar iz blagajne. Obtoženec se sicer smatra sam krivim, ali v resnici ni kriv, ampak je le nepravilno ravnal. Državni pravnik dr. Nemanič vnovič zahteva, da se toženca obsodi, češ da bi zagovornikove besede morda vplivale na porotnike, izvežbani sodniki se po njih ne bodo dali premotiti. Raunig je bil nato zaradi poverjenja 9640 K, deloma v lastno korist, deloma v korist Mravlagu, in radi 50 K, za katere je osleparil Marijo Bela, obsojen na 18 mesecev težke ječe, poostrene vsaki drugi mesec z enim postom. Obravnavi je predsedoval deželni sodni svetnik dr. Fraidl, votanti so bili dež. sodna svetnika dr. Pevetz in dr. Verderber ter pristav Petrovič. Obravnava je pokazala vso puhlost in pokvarjenost šentlenartske nemškutarije v grozni luči. Šentlenartčanom se bo sedaj, ko ste zašli dve tako sijajni zvezdi njihove nemčurske slave, morda že vendar enkrat razjasnilo na drug način v glavi. — „Vahtarca“ ni niti črhnila o tej obravnavi. Vsa čast njeni nepristranosti!

(Umrli) je v Gradcu v bolnici usmiljenih bratov upokojeni izredni vseučiliški profesor dr. Simon Šubic v 73. letu svoje starosti. Bil je prirodoslovec in je tudi dosti pisal v svoji stroki. Svoje spise je priobčeval v „Radu jugoslovanske akademije“ in v slovenskih lepoznavskih listih. Čudno se nam pa zdi, da je bil Šubic upokojen kot izredni profesor, ko vidimo danzadnevom, da se imenuje Nemce, ki so komaj dovršili vseučiliščne študije, rednimi profesorji. Šubicu seveda zdaj ta „nepristranost“ niti ne škoduje niti ne koristi. N. p. v m.!

Bratskim društvom prostovoljnih ognjegascev!

Avgusta meseca tega leta poteče 50 letnica gasilnega društva kraljevskega glavnega mesta Prage, zibelke češke požarne brambe sploh.

Da bi ta posebni in v organizaciji slovanskih požarnih brambovcev edini pojav žel zasluženo pozornost in oceno, sklenilo je mladostno združenje prostovoljne požarne brambe na shodu v Bohniji v Galiciji, da naj se vrši vsled posebnega pomena tega slučaja v spomin na njeno ustanovitev in k osveženju vzajemnosti slovanske v dneh 14., 15. in 16. vel. srpana letošnjega leta

prvi občni zbor
spojen s proslavo 50 letnice gasilnega društva kraljevskega mesta Prage.

Ta znameniti in mnogo obetajoči čin, za katerega je posebno češka prostovoljna požarna bramba, ki je dala povod k ustanovitvi združenja, dosegel je polno priznanje in oceno v blagohotnem sprejemu pokroviteljstva od strani slavnega občinskega sveta kraljevskega glavnega mesta Prage, in zato vzbuja v najširših krogih najživahnejše zanimanje, katero spremlja opravičeno upanje, da se bo končal prvi občni zbor s popolnim uspehom.

Pripravljamo se na veliko delo. Močnim činom hočemo dokazati vpričo naroda, kaj zamore ljubezen in vnetost za skupno stvar nas vseh, kaj premore trajno prizadevanje, strogi red in samozatajevanje, kaj premore nepretrgano delo v službah naroda, ki ne hlepi po dobičkariji in po slavi.

Hočemo pokazati, da ideja gasilstva raste in postaja čim močnejša, da se število društvenikov vedno množi in da se ta ideja človekoljubja in ljubezni do bližnjega spaja v harmonično celoto z idejo domoljubja, narodne zavesti in slovanstva sploh.

Čutimo to vsi, da narodi slovanski v le-tej državi nimajo postlano z rožicami. Neplodne tmine in težki oblaki se vlegajo često na naše narodno ustrojstvo.

In lepše ne bode, dokler slovanski narodi ne bodo poznali sami sebe, dokler se ne upro sovražniku enako krutemu, kakor brezobzirnemu.

V tej važni dobi hočemo pokazati, da je ravno ta ideja vzajemnosti slovanske pognala ne samo v Sokolstvu globoke korenine, ampak tudi v srcih vseh udov prostovoljnih požarnih bramb slovanskih, da smo navdušeni njeni pristaši in da hočemo zmisel za njo širiti v vseh narodih slovanskih in v vseh slojih teh narodov.

A k prvemu javnemu in slavnemu dokazu teh svojih trudov, v dokaz uspehov in napredovanja našega dela Vas kličemo, bratje, na shod v zlato slovansko matko Prago, za utrditev prijateljske vezi, katera mora nadalje tesno združevati vsa prostovoljna gasilna društva slovanskih dežel avstrijske monarhije.

O, ne motite se, bratje, to ni običajno, plitvo slavnostno podjetje, h kateremu se pripravljamo, marveč to je delo važno in resno delo, s katerim hočemo pokazati, koliko odkritih, vnetih in požrtvovalnih sinov ima ideja slovanske vzajemnosti v prostovoljnem slovanskem gasilstvu.

Pridite, dragi bratje od gorečega juga slovanskega, s krajev snežnega Triglava, od bregov sinjega Jadranskega morja in iz pokrajin hladne Save in Drave.

Pridite vsi in mi Vas privijemo v svoje razgreto naročje kakor rodne brate, kakor sinove ene velike naše Slavije, blagoslovljajoče krasni preporod slovanskega pobratimstva.

Pridite! K svojim pridite in kakor od svojih bodele pozdravljeni.

Matka Praga Vas sprejme v odprto naročje, ta zlata, slovanska Praga, katera je bila in je ognjišče našega narodnega življenja.

Združenje prostovoljne požarne brambe slovanske:

MUDr. Lud. Čwiklicer Rudolf Gudrich
starosta. tajnik.

Deželna osrednja gasilna enota kraljevine češke
v Horaždovicah:

M. Mayer, starosta. A. L. Seidl, tajnik.

Društveno gibanje.

(Hmeljarsko društvo) priredi dne 2. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Koprive v Grajski vasi zborovanje pri katerem se bo razpravljalo, kako naj se hmelj pravilno obira, suši in baše, govorilo se bo o obnem stanju hmelja, o najnovejših sušilnicah in o pomenu novo sezidane hmeljarne v Žalcu. Hmeljarji in tudi tisti, kateri hmelj obirajo, se vabijo k zborovanju. Društveno vodstvo.

(Žalski diletantje) prirede dne 9. avgusta t. l. predstavo „Muteč“ in „Kje je meja“ s sodelovanjem pevskega društva „Edinost“. Spored se objavi pravočasno.

(Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Polzelo) vabi na veselico, ki jo priredi s prijaznim sodelovanjem šoštanjskega tamburaškega

zbor v nedeljo, dne 2. avgusta 1903, ob 3. uri popoldne v prostorih g. J. Žigana. Na sporedu je petje, tamburanje in gledališka predstava. Vstopnina: Sedeži od 1.—3. vrste 1 K, od 4. vrste naprej 60 vin.; stojišča 30 vin.

(Šaleško učiteljsko društvo) ima v četrtek, dne 6. avgusta t. l. ob pol 11. uri predpoldne v Škalah svoje zborovanje. Razun običajnih točk je na dnevnem redu 1. Hospitacija v II. razredu. 2. Razgovor o konferenčnih vprašanjih. 3. Volitev delegata za zborovanje „Lehrerbunda“. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Bralno društvo pri Mali Nedelji) priredi v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. v gostilni g. Senčarja veselico z naslednjim sporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Pesem „Liepa naša domovina“. 3. Burka s petjem „Dva gospoda in eden sluga“. 4. Pesem „Sijaj solnčice“. 5. Šaljiv prizor. 6. Pesem „Slovenac i Hrvat“. 7. Šaljiva pošta in šaljiv srečolov. Po sporedu prosta zabav, pri kateri svira ciganska godba na lok. Začetek ob 3. uri popoldne, vstopnina za osebo 20 vin. Domačine in sosede vabi k mnogobrojni udeležbi odbor.

(Društvo „Domovina“ v Gradcu) priredi na vseobče zahtevanje slovenskega občinstva dne 9. avgusta zopet veselico s prijaznim sodelovanjem brat. hrvatskega društva „Slavulj“, čegar tamburaški zbor je pri občinstvu jako v čsljih. Veselica se bode vršila v veliki dvorani „Steinfelder Bierhalle“, ki bo od našega rojaka g. Seljaka lepo ozaljšana. Na sporedu bo 1. petje domačega moškega zbor. Pele se bodo sedaj tudi na željo mnogo članov prave narodne pesmi. 2. Gledališka predstava. Na zahtevanje se bode ponovila veseloigra „Dr. Vseznal in njegov sluga Stipko Tiček“. 3. Šaljiva pošta, vojska s konfeti. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 40 v. Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev tamburaškega zbor.

(Društvo „Zvezda“ na Dunaju) vabi k izletu, katerega priredi dne 2. avgusta 1903 z zahodno železnico v Irenental (postaja Untertullnerbach). Sestanek in zabava ob štirih popoldne v restavraciji Antona Kunzla. Slovenski gostje dobro došli! K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Dopisi.

Iz Koroškega. — Da bi se štajarski in kranjski Slovenci ne vtikali v naše čedne koroške stvari, da bi koroški Slovenci le ne čitali njih listov, kjer izvedo resnico, kake krivice jim delamo mi Nemci in nemčurji, kako ki bilo potem mirno pri nas na Koroškem, kako lahko bi spančkali mi koroški Nemci in nemčurji. Bičali bi Slovence, kolikor bi se nam poljubilo, plačevati bi morali še več nego dozdej, dobiček bi pa imeli mi Nemci in nemčurji. Lahko namreč bi si napravljali v Celovcu ali morda celo še kje drugje velikanske veselice, lahko bi poslušali tisto izvirno celovško godbo zastonj, lahko bi to izvirno godbo tudi posojali našim vernim podrepnikom po manjših trgih in mestih. Vse to bi nas nič ne stalo, saj so „bindišarji“ tukaj, ki naj delajo in plačujejo. Vse smo storili, da bi si dobro postlali, z velikanskimi stroški smo tiskali nemčurske liste, da bi jim vsaj zaprli oči, kajti Slovinci so tako neumni, da ubogajo nas, ki se jim lažemo, nas, ki jih hočemo spraviti ob vse. A — glejte, slabo bi računali, ko bi Slovenci ne bili tako strahovito zabiti, ko bi se jim le svitalo, kako jih izkoriščamo, kako se redimo ob njih žuljih, kake krivice jim delamo.

Štajarski in kranjski Slovenci nam delajo malo preglavico — a včasih tudi le v besedah — kajti podpirajo nas v dejanju, ker kakor, n. pr. celo v Ljubljani, pri nas nemčurjih kupujejo in nas gmotno vzdržujejo. Ko bi se Slovincem oči odprle, bi se nas gotovo začeli izogibati in mi bi morali iti rakom žvižgat, akoravno nam pomaga pri tem čednem delu tudi „südmärka“ in vlada, pa kaj to, nas Nemcev in nemčurjev je taka mala trohica, da bi morali pobrati svoja šila in kopita ter iti kam drugam, kjer bi našli še bolj neumne ljudi. Za narodnost nam tako in tako ni, ko smo enkrat prodali svoj slovenski narod, zakaj bi ne prodali tudi nemčurstva, postanemo, ako nam bo le neslo, tudi — Culukafri.

Na Koroškem imamo sicer prav ugodna tla, pa kaj more človek, ko bodo prišle vse lumparije enkrat na dan, ko bo ljudstvo samo hotelo vstati, ko se bo naveličalo prenašati vedno le udarce. Držimo jih sicer še vedno za vrat, kajti na delu je vse.

Najbolj neumno se mi pa zdi, da se Slovinci tako radi učijo nemški žlobodrat, da nas nemčurje pozdravljajo in nagovarjajo po nemško. Ko bi bili vsaj enkrat že tudi tako daleč, da bi vedeli, da smo mi prišli med nje, da bi se morali mi naučiti njih jezika. Pa vse nam storijo na ljubo, da jim le pokažemo bič. Ko bi mi šli tja na Nemško, tam bi nas nemčurje že davno pognali, kajti takih ljudi ne marajo nikjer, samo Slovinci nas še čislajo. Ko bi nadalje pomislili, da so uradi za Slovence, ne pa Slovenci za urade, bi gotovo ne govoril nobeden Slovenec pri sodnji ali pa kje drugje več po nemško, in vlada bi bila primorana nastaviti Slovence, tako se pa mastimo mi nemčurji. — Tako daleč izpoved nekega nemčurja.

Da, res je, kar je priznal sam nemčur, češ, da sama slovenska kratkovidnost in neumnost podpirata nemčurje, ki nas Slovence potem psujejo in bičajo. Res čudno se nam pa zdi, da tudi Slovenci v odločno narodnih krogih, kakor na Štajarskem, Kranjskem in celo v Ljubljani podpirajo te nemčurske kimovce. Vi štajarski in kranjski Slovenci, dajte nam vzgled, kako se postopa z ljudmi, ki se vsiljujejo k nam, katerim je naš denar vse, mi pa smo jim še manj, ko — psi. Pokažite jim, da ste Slovenci, ki nosite svojo narodnost ne le na jeziku, ampak da ste Slovenci tudi v dejanju.

Koliko zaničevanja moramo mi koroški Slovenci prestati od svojih sovražnikov. Ako jim zagrozimo, da se jih bomo izogibali, se nam posmehujejo in pravijo: „Akoravno so Ljubljanci narodni Slovenci, hodijo vendar rajši k Nemcu kupovat in pit nego k Slovincu. Nemški trgovci v Celju so jako bogati in Slovenci hodijo kaj radi k njim, skoraj rajši kakor k Slovincem. To so slovenski kraji in nemčurji imajo tam največji vpliv, kaj boste potem vi, koroške slovenske reve govorili.“ — Da, tak odgovor se nam da, in resničen je. Da vsled takih razmer narodnost zelo trpi, je umevno. In kako to boli koroške Slovence, ko morajo dan zadnevom slišati taka zasramovanja od svojih sovražnikov.

Vas, štajarske in kranjske Slovence, pa prosimo, odvrnite se od nemčurskih pijavk in kmalu bodo pobirali svoje cunje in šli, kamor jih vleče srce. Ko bodele pa svojo zemljo očistili nemčurskega plevla, potem boste lahko izdatnejše pomagali koroškim Slovincem in z vašo pomočjo bo slovenski Korotan lahko stresel s sebe nemčurski jarem.

Narodno-gospodarske novice.

Naše ribarstvo.

(Poroča inženir Ferdo Lupša.)
(Konec.)

Vsak ribarski okraj naj bi bil enota, nerazdelna gospodarska skupnost ali celota, ki dopušča gojiti ribe in rake kolikor mogoče pravilno in z dobičkom ribariti. Zatorej je pri tem izpuščati take dele vodâ, kateri so po svojem stalnem svojstvu brez pomena za kakršnokoli stroko ribarstva. Nadalje se za pravilno in gospodarstveno ribolovstvo ne smejo odločiti ribiči, ki se le z ribjim lovom žive, ker se s tem izgubi zopet redni ribji lov.

Da je potok, reka, ali da je več vodâ skupaj sposobnih za samostalno gospodarstveno ribolovje, je tudi odvisno nadalje od več okolščin, posebno od tega, da se je boljšemu ribovju mogoče v takem vodnem okrožju množiti in razvijati in naposled od razmerja med dohodki in stroški za oskrbovanje.

Pri omejitvi ribarskih okrajev je treba posebne pozornosti. Razun tega, da so že obstoječi, stalni in vidni znamki v vodi za meje ribarskim okrajem zelo prikladni, vendar naj mi bo dovoljeno še nekoliko manj znanega priobčiti o tem, kako uplivajo jezovi na ribolovje.

Če dosega jez višino 1-2 m nad spodnjo gladino ob srednjem stanju vode, tudi najboljše plavalke med ribami ne morejo več čez in jez

ustavi vsako nadaljnje premikanje rib po vodi navzgor. Čudno je, da se ribe premikajo vobče proti toku navzgor in to prehajanje traja vse leto. Celo one ribe, ki se dalj časa drže enega in istega mesta, se premestijo, kadar zapuste svoje stališče, večji del le proti vodi.

Nekoliko tednov, predno se ribe drste, t. j. ko začne dozorevati plemo, prično se ribe splošno pomikati proti vodi; mnogokrat sem imel priložnost opazovati, da vse naše ribe silijo, predno se drste in kadar se drste, nekatere še tudi potem, vsled močnega prirodnega nagiba iz večje vode v manjšo ter skušajo vsakovrstne ovire, ki zabranjujejo tak prehod, premagati z naporom vseh svojih moči.

Višji jezovi ustavijo tako prehajanje popolnoma. Po nižjih, bolj vodovitih slapovih splavajo ali poskačejo ribe gori. Videl sem, da se večja potočna postrv, ki se izmed naših rib najvišje požene, zamore do 1,5 m visoko vzdigniti; če torej pade po skoku zgor jezovega površja v vodo ne preveč deročo, splava naprej, v vsakem drugem slučaju je njen napor brezuspešen. Sicer so pa tako visoki skoki precej redki; povprečno se dvigajo vse naše ribe le 0,5—1 m nad vodno površino.

Ker pa se vrši tako preseljevanje rib navadno čez večje daljine, je to za redno odgojo rib v kakem ribarskem okrožju zelo pomembno. Ob času „drstne selitve“ se nabere torej na ta način velik del ribovja ob takem jezui in ostaja tam 4—8 tednov. Največ naših rib se zbira tako od marca do julija (n. pr. lipani, sulec, klini, mreene, podlesti, platnice itd.), potem pa na zimo postrvi in sicer od srede oktobra do srede januarja. Ker se v tem času tukaj največ rib nalovi, ne manjka tedaj seveda tudi ribičev, kojim je momentano število naloavljenih rib več vredno, kakor gospodarstveno razvijanje ribarstva. V teh slučajih daje tudi najostrejša prepoved ribjemu lovu ob gotovem času le domišljeno varstvo; zloraba vode in početje ribičev se odteguje le preveč nadzorstvu oblastev. Najprimerneje bi bilo v zmislu gospodarstvenih razlogov, da more z ribovjem razpolagati le umen in skušen gojitelj dotičnega ribolovskega okrožja.

Na ugovor, ki je pri razlaganju o jezovih pričakovati, namreč, da zaidejo ribe iz zgornjega ribolovnega okrožja čez jezove v spodnjo vodo ter ne morejo več nazaj, je omeniti, da se dogaja to le ob času povodnji, ako v bližini nad ježom ribe nimajo ob bregovih primerne zavetja. Saj je znano, da hite skoro vse naše ribe ob povodnji iz potoka k bregu, kjer se dajo prav lahko vloviti s sakom ali mrežo.

Kakor se vsak sam lahko prepriča, se je v tem zmislu v naših krajih jako malo storilo, če tudi imamo skoro povsod prav lepe prilike za gospodarstveno razvitje ribolovstva. V veliko veselje bi mi bilo, ako bi te besede vsaj nekoliko vplivale na merodajne kroge, da si utrdimo ribogoj, ki je po vsej pravici mladika naše kulture, sicer bodo za deset let naši potoki in reke ravno tako opustošene in brez vodnih prebivalcev, kakor so se še pred desetimi leti v vodah v velikem številu nahajali.

Druge slovenske novice.

(Deželni šolski nadzornikom za Kranjsko) je imenovan dosedanji ravnatelj gospod Fran Levec.

(Osebna vest.) Višji štabni zdravnik v Ljubljani, g. dr. Anton Stare, je imenovan garnizijskim šef-zdravnikom na Reki. Ljubljanci bodo zelo pogrešali obče priljubljenega zdravnika.

(Mesto odstopivšega državnega poslanca J. Vencajza) kandidira osrednji volilni odbor „katoliške narodne stranke“ dvornega svetnika Šukljeja.

(Izzivanja ljubljanskih Nemcev) se ponavljajo dan zadnevom na predrznejši način. V ponedeljek zvečer so kadet 27. pešpolka po imenu Walland, njegov brat in sin trgovca Nagyja napadli tri slovenske učitelje, ki so mirno šli po drugi strani trga. Kadet je nalašč šel na drugo stran in fiksiral učitelje, ki so mirno šli naprej. Ko se je eden ozrl, ga je kadet nazval „Lausbub“ in mu dal klofuto. Pred magistratom je ta trojica razsajala na vse mogoče načine, ali

aretirali jih niso vkljub zahtevanju ljudi, ki so se zbrali vsled vrišča. Kaj bi storila celjska policija, ako bi Slovenci v Celju storili tak škandal? Nemški listi seveda lažejo, da so Slovenci izzivali.

(Matura na gimnaziji v Kranju) se je končala 28. t. m. Dva dijaka sta dobila odliko, devetnajst jih je dobilo zrelostno spričevalo brez odlike, štirje so padli na dva meseca in dva za celo leto.

(Samomor.) Obesil se je posestnik Janez Škodlar iz Dvorjan pri Cerkljah na Gorenjskem. Pogrešali so ga že dalj časa in ljudje so mislili, da je odpotoval v Ameriko. Praviijo, da se mu je zmešalo.

(Železniški predor skozi Karavanke) si je prošli ponedeljek ogledal železniški minister pl. Wittek. Ž njim je bil tudi šef generalnega štaba pl. Beck.

(Ziljska podružnica „Slov. planinskega društva“) ima res jako težek položaj, kajti nasprotujejo ji, kolikor je le mogoče. Z velikim trudom in stroški je zaznamenovala pot iz Jezera do Višarij in od Višarij do Ovčje vasi. Nemški pobalini so že večkrat poškodovali znamenja, pretekli teden pa sta uničila trbiški lovec in gozdar vsa hribovazka znamenja na omenjenih potih. Kdo jima je dal ukaz, se še ne ve. Kaj bi bilo, ako bi se Slovenci maščevali in bi slovenske občine dale odstraniti vsa znamenja nemškega „Alpenvereina“?

(Žrtev žganja.) V Vogerčah na Koroškem je padel dne 21. julija 35letni zidar Kolman Strebernicar, ko je šel pijan na skedenj v seno spat, skozi okno 10 metrov globoko na cesto. Zlomil si je nogo in križ.

(Kdo bo ravnatelj goriške gimnazije?) Ravnatelj goriške gimnazije je šel v pokoj in sedaj vstajajo različni kandidati, ki bi radi zasedli njegovo mesto. Dosedanji ravnatelj nemške gimnazije v slovensko-italijanski Gorici je bil Nemec in seveda upajo tudi samo Nemci, da se bodo vsedli v to gorko gnezdece. Posebno veliko upanja ima baje profesor na ljubljanski realki, znani vsenemški kričač Binder, ki kaže vedno in povsod svoje prusaško prepričanje. Dolžnost slovanskih vplivnih mož bi bila pač, da dobi mesto ravnatelja na goriški gimnaziji Slovenec, kar bi edino odgovarjalo pravilnosti. Sicer bi bil pa tudi že zadnji čas, da nemška gimnazija izgine iz dežele, katera ne šteje niti tisoč Nemcev.

(Razpisana je služba) okrajnega sodnika v Bovcu na Goriškem. Času, razmeram in državnim zakonom primeren je bil razpis te službe v tržaškem uradnem listu „Osservatore triestino“, službe okrajnega sodnika za okraj, v katerem ni niti enega Italijana, samo v laščini. Bovec imenujejo neodrešenci „Plezzo“. Ker pa tega imena nihče razun njih ne ume, pristavili so v oklepaju nemški (Flitsch). O ti ljuba enakopravnost in § 19. tem. zak.!

(Enakopravnost pri tržaškem škofijskem ordinarijatu.) Da Slovincem ni pričakovati nikakih ugodnosti niti od te niti od one drugonarodnostne stranke, smo že zdavnaj trdili in vsled tega obsojali vsako zvezo tudi s „katoliškimi“ našimi nasprotniki. Da so italijanski „katoliki“ ravno taki sovražniki naše narodnosti kakor najzagrizenejši irredentovci, smo tudi že večkrat omenili. Sedaj pa je celo tržaški škofijski ordinarijat pokazal, koliko mu je za slovenske vernike, kajti lepaki, s katerimi se naznanjajo posmrtni obredi po pokojnem papežu, so izdani samo v blaženi laščini. Slovencev pri škofijskem ordinarijatu ne poznajo.

Politični pregled.

(Po smrti Leona XIII.) Prošlo soboto je bil pogreb sv. očeta. Okrog 5. ure so prenesli truplo mrtvega papeža iz kapele, kjer je dotlej ležalo, skozi srednjo ladjo cerkve sv. Petra v tako imenovano „Cappello del Coro“. Truplo so položili v krsto iz cipresnega lesa, obito z rdečim žametom. V krsto so položili tri denarnice, v katerih je bilo po 26 zlatih, srebrnih in bronastih medalij. Na drugi strani so položili kratek opis papeževega življenja. Nato so krsto zaprli in jo zapečatili s prstanom kardinalov Oreglie in Rampolle, predstojnika bazilike sv. Petra in

majordoma. To krsto so položili v svinčeno in jo zacinili ter potem djali v krsto iz brestovine, na kateri je papežev grb. Truplo papeževo je torej v treh krstah. V „Cappello del Coro“ so potisnili krsto v zato pripravljeno doblino, kjer ostane toliko časa, da se napravi spomenik in grobišče v lateranski cerkvi. Pri pogrebu je bilo navzočih kakih 2000 oseb in je trajala slavnost nad dve uri. — Kongregacije prošli torek se je udeležilo 52 kardinalov. Danes, ko se zapro v konklave, bodo najbrž že vsi navzoči, razun dveh ali treh, ki ne morejo priti vsled bolezni, in avstralskega kardinala, ki vsled dolge poti ne more priti o pravem času. Tekom enega bomo že najbrž dobili novega papeža.

(Deželni zbori.) V torek je bil Körber pri cesarju v Išli. Posvetoval se je ž njim radi sklicanja deželnih zborov in sicer češkega, moravskega, šlezjskega in galicijskega. Ti deželni zbori bodo gotovo sklicani, o sklicanju štajarskega pa se ne sliši čisto nič, dasiravno bi bilo ravno tako potrebno, kakor je drugod.

(Škandal v ogrski zbornici.) V sredo so se dogodili v ogrski poslanski zbornici burni prizori, kakor jih je bilo še malo. Opozicijski Zoltan Papp je stopil pred predsedništvo, vzel iz žepa deset bankovcev po tisoč kron, jih položil na mizo in izjavil, da ga je nekdo hotel podkupiti, da za par dni odpotuje iz Budimpešte, ne da bi govoril v zbornici. Ta denar da je samo predujem, več bo še dobil. Denar mu je prinesel bivši poslanec Dines po naročilu neke ekselence. Stavila se je parlamentarna komisija, da preišče celo zadevo. Ta škandal je povzročil velikansko vznemirjenje. Govori se tudi o drugih podobnih slučajih.

(Dogodki na Hrvatskem.) Mesto odstopivšega podbana Krajičovića je imenovan srbski poslanec dr. Šumanović. V nedeljo bo najbrž sklican v Zagrebu protestni shod vsled protipostavnih dvojezičnih napisov. Novi podban se je izrazil, da nima nič proti shodu. V Zagrebu so konfiscirali na Reki tiskano brošuro dr. Potočnjaka naslovljeno: „Iz zemlje bezpravlja i demoralizacije“, ki govori o borbi hrvatskega naroda in o mukah, katere trpi dr. Potočnjak v trimesečnem zaporu, ne da bi ga postavili pred sodnike, kar zakon zahteva da se zgodi v osmih dneh. Dr. Potočnjak je vsled brezobzirnosti, s katero se postopa proti njemu, resno obolel. V varaždinski okolici so se nemiri zopet ponovili. Grofu Bombelesu ste poslali dve tretjini volilcev njegovega volilnega okraja nezaupnico z zahtevo, da odloži mandat.

(O vojaških vajah pri Bileku v Bosni) prihajajo grozna poročila, ki pričajo o grozovitem ravnanju višjih častnikov ž njim podrejenimi vojaki. Vojakom se ni dalo nič počitka in tudi vode niso mogli dobiti. Bil je strašen prizor, ko je 12. regiment prikorakal v Bilek. Od 9. kompanije je ostalo še pet mož, od 5. kompanije samo eden. Prišedši v Bilek so morali reveži še defilirati pred generalom. Od vojaške godbe je bilo še sedem mož, kapelnik se je zgrudil na tla. Od vsega regimenta je prišlo kakih 100 mož zdravih v Bilek. Seveda zadaj za regimentom jahati je mnogo lažje, kakor pa nositi 35 kilogramov in korakati. Neki četovodja je zblaznel in napadel stotnika. Prijeli so ga, pa se jim je iztrgal, ko je hotel drugič skočiti proti stotniku, se je mrtev zgrudil na tla. To so grozne vesti. To že ni več človeško, to je zverinsko. Taki častniki zaslužijo, da se jih obesi na vešala. Tu jih bodo pa še morda pohvalili. Krvolokom bi bilo treba naložiti opravo navadnega infanterista in toliko časa jih goniti, da se zgrudijo na tla, kakor so se zgrudile žrtve njihove častihlepnosti. Radovedni smo, koliko križcev bodo dobili za svojo „hrabrost in vztrajnost“?

Književnost in umetnost.

(„Mali vitez.“) Tega romana slavnega poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza smo prejeli 14. sešitek. Cena sešitku je 40 vin. Dobiva se v knjigotržnici Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

(„Iz naših krajev.“), napisala Zofka Kveder. Pet črtic, drugače jih ne moremo imenovati, znane slovenske novomodne pisateljice Zofke Kvedrove, ki je našemu čitačemu občinstvu

že toliko znana, da si je lahko samo stvorilo svojo sodbo o nji. Naše mnenje je, da je Zofka Kvedrova Cankar v ženski obleki z edino razliko; da mu sega komaj do kolen. Sicer pa, vzamite knjigo v roke in čitajte. Črtice so te le: Kapelica sv. Jožefa; V oblasti teme; Doma; Hrvatarji in Vsakdanja tragedija. Cena knjižici je 2 K 50 vin., po pošti 10 vin. več

(„Bahovi huzarji in Iliri“.) Janeza Trdine zbrani spisov 1. knjiga. „Spomini iz moje profesorske službe na Hrvatskem“ je drugi naslov knjigi. Ni roman, ni povest, ne opisujejo se veliki zgodovinski dogodki, ali čita se tako prijetno, da se ne more prej odložiti knjiga, dokler je človek ni prebral. Trdina je starejši slovenski pisatelj, znan po svojem krasnem narodnem jeziku. Slovenski narod mora vedeti hvalo marljivemu založniku gosp. Schwentnerju, ki si je postavil nalogo, da priredi zbrane spise starejših slovenskih pisateljev in da poleg tega zaklada občinstvo z izdajami del sodobnih. Zbrani spisi Trdinovi bodo imeli gotovo veliko odjemalcev, ker se mora pisatelj priljubiti vsakemu, kdor le količkaj zaviri v njegove spise. Cena knjigi je 3 K, po pošti 3 K 20 vin. Obe knjigi se dobivata pri Schwentnerju v Ljubljani.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljuje vsem udom kraj. šolskega sveta, občinskim odbornikom, župniku g. Ivanu Gajšekju in vsem prijateljem in znancem, kateri so blagega gospoda

Antona Žogana

šolskega ogleda in načelnika kraj. šolskega sveta v Št. Vidu k zadnjemu počitku spremili.

Šolsko vodstvo v Št. Vidu, 29. julija 1903.

(328)

Matija Šumer, vodja.

Razprodaja

klobukov in oblek za dame in otroke ter raznega drugega konfekcijskega blaga in štacunske oprave se začne v štacuni **Ane Sadnik**, Graška ulica št. 23 v Celju, dne 30. julija t. l. po prav znižanih cenah. — Vabi na obilno udeležbo

(332) 2—1 **konkurzno upravnništvo.**

Hiša

pripravna za prodajalno, eno uro od kolo-dvora, štiri minute od župne cerkve se

proda.

Kupna cena je 1300 kron. — Naslov pove (323) 1 upravnništvo „Domovine“.

Na posestvu „ROSENHOF“ v Celju

se odda s 1. septembrom 1903 lepo

stanovanje

v I. nadstropju

s 4 sobami, 1 kabinetom, 1 kuhinjo in drugimi postranskimi prostori pod ugodnimi pogoji v najem.

S tem stanovanjem se odda v najem tudi lep vrt in park. (321) 3—2

Več se poizve pri „DIJAŠKI KUHINJI“ v Posojilnici v Celju, „Narodni dom“.

Slovenske stenografije in nemške

zmožen gimnazijec išče primerne službe. — Vpraša se pod „L. M., poste - restante, Celje“. -

(322) 1

Kot učenec

v trgovino z mešanim ali manufakturnim blagom želi vstopiti 14½ leten deček, z dvema razredi gimnazije, zmožen nemškega in slovenskega jezika. — Ponudbe sprejema **A. Janežič** v Vrhniki šte. 25, pošta (326) Staritrq pri Rakeku, Kranjsko.

Proda se kontrabas.

prostovoljno leto star
Cena mu je bila pri Bruknerju, Schönbach 35 gld., sedaj samo 20 gld. Natančno se poizve pod naslovom „148“, poste restante, Sevnica. (324) 1

Službe išče

v vseh pisarniških delih popolnoma izurjen, slovensščine in nemščine v govoru in pisavi popolnoma zmožen, bodisi v posojilnici, v občinski pisarni, pri odvetniku, notarju ali sodnji — ima od vseh teh večletna izvrstna spričevala, lahko nastopi kot

solicitator
zna pisati s pisalnim strojem in ume nemško stenografijo

Dragotin Gobec

občinski in posojilniški tajnik v Šmihelu pri (325) 3—1 Pliberku, Koroško.

Novozidana hiša

z gostilno in tobačno trafiko v Celju,

hiša je tudi pripravna za privatna stanovanja, prodaja se z gostilno ali brez gostilniške obrti po najnižji ceni. — Ponudbe pod „Št. 60“, poste restante, Celje. (331) 1

!! POZOR !!

Vsem, kateri boleajo na želodcu in težki prebavi

daje gotovo pomoč in pov. ača izgubljeno zdravje

edino prava

Germanova zdravilna življenska esenca

katera je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh želodčnih boleznih, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna otekline, napihovanje, podrigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. **Germanova življenska esenca** pomaga proti jetrnim in sleznim boleznim, proti hemeroidom, čisti pokvarjeno kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi.

Germanova življenska esenca odganja zaostale vetrove in neznosne gliste, a s tem, da povrača izgubljeni tek in voljo do jedi, donša mnogo k okrepljenju telesa!

Germanova življenska esenca je pomagala že več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomoči niti več nadejali niso.

Germanova življenska esenca se pripravlja iz blagodelujočih, povsem neškodljivih rastlinskih sokov, je jako prijetnega, nekoliko grenkega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, ženske in otroci, kateri drugih zdravil ne morejo jemati.

Cena steklenici 1 K 40 v, s pošto se ne pošilja manj nego 2 steklenici, za spremnico in odpravo 40 v več, in to samo po povzetju ali če se znesek pošlje naprej.

Glavna zaloga, kamor naj se vse naročbe naslovljajo

K. GERMANA lekarna „pri črnem orlu“
v Belovaru, Hrvatsko.

V znak pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime tvrdke **Lekarna k „črnem orlu“ K. Germana u Belovaru**. Zato zahtevaj izrecno pristno Germanovo življensko esenco; ako pa ti se ponudi druga, za katero bi se trdilo, da je boljša ali pa ravno tako dobra, je ne vzami, temveč jo naroči po pošti, ako je tamkaj ne dobiš. (263) 7

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, ilte železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih porev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

*** Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. ***

Postrežba točna

Cene nizke.

SVOJI K SVOJIM!

Narodni trgovci in obrtniki, katere priporoča slavnemu občinstvu slovensko obrtno društvo v Celju:

Josip Hočevnar

trgovina z modnimi oblekami in konfekcijami za gospode in dečke
CELJE, Kolodvorske ulice šte. 5

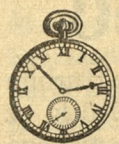
priporoča za spomladno in poletno sezono svojo **bogato zalogo** izgotovljenih oblek za gospode in dečke, kakor tudi **športne suknje, površnike in haveloke po najnižjih cenah.**

Bogata izber tu- in inozemskega modnega blaga.

Naročila po meri se izvršujejo najelegantneje, natanko in točno.

Rafael Šalmič

trgovina z urami, zlatnino in optičnimi predmeti

v Celju v Narodnem domu.

Največja zaloga zlatih, tula-, srebrnih in nikelnastih žepnih ur. Jako primerna darila v zlatu in srebru, verižice, uhani, zapestnice, priveski, svetinje, amuleti itd. Žlice, noži, vilice, tabatiere, nastavki za slike, sadje, cvetlice itd. v pristnem in novem srebru. — Zaloga optičnih predmetov. — Velika izber stenskih ur, budilk itd. najnovejših in najboljših. Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

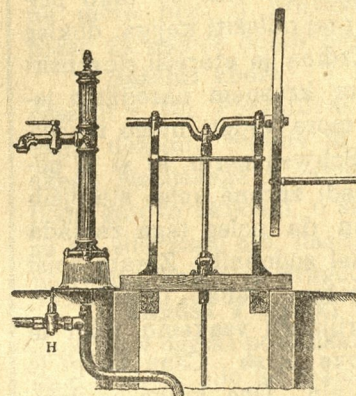
Vsa popravila se izvršujejo ceno in zanesljivo.

Postrežba točna in solidna!

IVAN REBEK

stavnji in umetni ključalničar

CELJE, Poljske ulice šte. 14

izvršuje vse v njegovo stroko spadajoča dela, kakor železne ograje, vrata, - - -

- - štedilnike, vodovode, - - vodnjake i. t. d.

Vedno v zalogi

strelne

priprave

zoper točo.

Vse po najnižjih cenah!

Jakob Omladič

v Gaberjih pri Celju.

Tovarna za sodovico

v sifonih kakor tudi z limonado in malinovcem.

Kupujem maline po najvišji ceni! — Vsi izdelki tovarne se na željo postavijo p. n. strankam na dom.

Izhorna kakovost! Postrežba točna! Cene nizke!

Velika trgovina
tu- in inozemskega manufakturnega blaga

na debelo in na drobno

KAROL VANIČ

„Narodni dom“ v Celju „Pri dobrem pastirju“
Cesarja Jožefa trg Graška cesta.

Postrežba točna! Cene nizke!

FERDINAND SIKOŠEK

SLIKARSKI IN PLESKARSKI MOJSTER

Nove ulice št. 11 ★ CELJE ★ Nove ulice št. 11.

Izvršujem vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor vse cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črko-slikarska dela na steklo, les itd.

Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Martin Kolšek

čevljarški mojster v Celju

se priporoča sl. občinstvu v izdelovanje obuval za gospode in dečke. — Vsa naročila izvršujejo točno, iz najboljšega usnja, dobro in cenó.

IVAN LIKAR
glavni zastopnik banke „Slavije“ v Celju
ima svojo pisarno

v Kovaški ulici (Schmiedgasse) št. 5.

Zavaruje poslopja in raznovrstno blago zoper požar, sprejema tudi vsakovrstna zavarovanja za človeško življenje po najugodnejših pogojih in nizkih cenah; zavaruje šipe in steklo zoper poškodovanje ter ljudi zoper nezgode ali poškodovanje na telesu, kakor tudi dragocene reči, zlatnino, srebrnino, denar in raznovrstno blago zoper tatvino in vlom.

JOSIP KREGAR

stavnji in galanterijski klepar v Celju

izvršuje stavbna in umetna ter sploh v to stroko spadajoča dela. — Čistiti duhovščini ter cenjenemu p. n. občinstvu se priporoča za pokrivanje stavb.

Cene jako nizke! Postrežba točna!

Otročje vozičke

za ležati in sedeti

korbe za potovanje, kovčege, različne taške in korbce za trg, držala za časopise, korbce za papir, cvetje, kruh, ročno delo, kakor razno drugo ple-tarsko blago.

Dalje različno izpeljane stalke in stole za otroke. Vse po najnižjih cenah pri

Petru Kostiču, Celje

Glavni trg šte. 2.

Postrežba hitra in točna!

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi

CELJE ★ Graška cesta št. 4 ★ CELJE
podružnica v Laškem trgu.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečlove.

Sl. javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijeničnih pljuvalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Odlikovan od vis. c. kr. trg. ministrstva.

Martin Stojan ml.

stavnji in umetni mizar v Teharjih pri Celju

prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvrši v najkrajšem času po konkurenčnih cenah. — Priporoča se tudi v izdelovanje šolskih klopi, vsega pisarniškega pohištva, ter vseh v trgovinah potrebnih mizarških izdelkov.

Anton Topolak

trgovec s špecerijskim blagom

v Celju (nasproti Narodnemu domu)
priporoča svojo veliko zalogo vedno svežega blaga po najnižjih cenah. Nadalje priporoča iz svoje zaloge sloviti

konjak grofa R. Keglevicha.

Kupuje in prodaja vse deželne pridelke.

Postrežba točna in solidna.

Anton Kolenc

trgovec s špecerijskim blagom, deželnimi pridelki, sadjem in perutnino

== v CELJU ==

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Kupuje po najvišjih cenah vse deželne pridelke, kakor

predivo, suhe gobe, laneno seme, deteljno seme, malisno štopo, orehe, suhe češplje, vsakovrstno žito, sveže hruške, jabolka, fižol itd., sploh vse deželne pridelke in tudi perutnino.

JOSIP LEON

krojaški mojster

v Celju, Gosposke ulice šte. 9

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vsakovrstnih izgotovljenih oblek. — Izvršujem tudi naročila po meri po najnižjih cenah in najnovejših vzorcih ter se najvljudneje priporočam.

Hitra postrežba! Cene nizke!

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam da sem prevzel

gostilno

v „Narodnem domu“ v Celju

kjer bodem točil vedno sveže, dobro mareno pivo, pristna cena vina ter postregel z najboljšo kuhinjo po nizkih cenah.

ANTON KOŠTOMAJ, gostilničar.

Josip Koštomaj

gostilničar „pri jelenu“

priporoča svojo

dobro vpeljano gostilno.

Mrzla in topla kuhinja

vedno na razpolago!